

NERINGOS MENO MOKYKLA

ANKSTYVOJO MENINIO UGDYMO PROGRAMA

Programą sudarė:
Neringos meno mokyklos
2010-06-09 direktoriaus įsakymu Nr. VI-52
Patvirtinta darbo grupė

Neringa, 2010

PATVIRTINTA
Neringos meno mokyklos
Direktoriaus 2010-08-09
įsakymu Nr. V1-72

Neringos meno mokyklos ankstyvojo meninio ugdymo programa

ĮVADAS

Neringos meno mokyklos ankstyvojo meninio ugdymo programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. gegužės 30d. įsakymu Nr. 986 patvirtintais muzikos mokyklų programiniais reikalavimais, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004m. birželio 18d. įsakymu Nr. ISAK-991 „Dėl bendrųjų iš valstybės ir savivaldybės biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų patvirtinimo (Žin., Nr. 98-3663) ir Neringos meno mokyklos nuostatais.

Programos pavadinimas – Neringos meno mokyklos ankstyvojo meninio ugdymo programa.

Programos rengėjai, jų kvalifikacija – Neringos meno mokyklos 2010-06-09 direktoriaus įsakymu Nr. V1-52 patvirtinta darbo grupė.

Programos trukmė ir mokinių amžius – programa sudaryta dviem metams ikimokyklinio amžiaus vaikams:

1. pirmieji mokymo metai 4-5 metų vaikams
2. antrieji mokymo metai 5-6 metų vaikams.

Neringos meno mokyklos ankstyvojo meninio ugdymo programos paskirtis

Programos paskirtis – ugdyti specifinius gebėjimus ir kompetencijas, tenkinti vaikų pažinimo ir lavinimo poreikius, pritaikyti turimas žinias, ugdyti iniciatyvumą, veiklumą, saviraišką ir puoselėti mokymosi visą gyvenimą nuostatą.

Programos tikslas - vaikas tai dvasinis individas, pajėgus integruotis į muzikinį pasaulį kaip į socialinį ir kultūrinį. Nuoseklus vaiko įsitraukimas į šį pasaulį yra jo dvasinio, moralinio pasaulio sklaidos būdas. Padėti vaikams suvokti muzikinę kalbą, judesį, ritmą, kaip integracinę visumą, o muziką – kaip savojo pasaulio (dvasinio, emocinio, fizinio, intelektinio) visybiškumo sklaidą. Muzikinio rašto, ritmo, melodijos emocinis pajautimas, panaudojant vaikams priimtinius mokymo(-si) būdus -- eksperimentavimą, imitavimą, improvizavimą. Padėti suvokti jog jie yra muzikos pasaulio dalyviai ir kūrėjai.

Ankstyvojo meninio ugdymo programa sukurta turint tikslą jau ankstyvosios vaikystės metais atskleisti vaiko meninius polinkius, sudaryti palankias sąlygas jiems vystyti. Suteikdami galimybę vaikui pačiam pasirinkti meno kryptį, vykdome pagrindinę sąlygą – laisvos valios principą. Užsiėmimo metu – muzikos, ritmo, judesio sintezėje vaikas pats džiaugsmingai atranda savo vietą. Mokykla neturėtų varžyti laisvų, natūralių vaiko pasireiškimų, nes tik individai gali sudaryti bendruomenę, nesiskiriančią nuo minios, kurios elgesio ir mąstysenos stereotipais esame užsikrėtę.

Pagrindinis programos tikslas – kuo anksčiau pradėti vaikų muzikinį lavinimą, kadangi praleidus tinkamiausią laiką, susiformavus vaiko gabumus, juos vystyti ir koreguoti kasmet sunkiau. Jei vaikai nueina į mokyklą ir pradeda mokytis muzikos, prieš tai nesusidūrę su ja, tai jiems sunku bus įsilieti į bendrą muzikavimą. Kuo geresnė muzikos mokymosi pradžia, tuo geriau vaikas sugebės toliau mokytis. Kuo anksčiau pradėsime vaikus lavinti, skatinti jų fantaziją ir kūrybiškumą, tuo didesnis bus mūsų indelis į vaikų ateitį.

Uždaviniai:

- 1 Pažinti vaiką, jo poreikius bei vystymosi ypatybes
- 2 Optimizuoti mažo žmogaus psichofizinę raidą
- 3 Padėti vaikui lengviau adaptuotis į supančiamą pasaulį
- 4 Pradėti ugdyti žmogų jo ankstyvajame amžiuje, suteikiant maksimalias tobulėjimo perspektyvas
- 5 Sudaryti sąlygas tobulinti vaiko individualybę, kurti saugią, estetišką, atitinkančią higienos reikalavimus aplinką, kurioje organizuojamas ugdymo procesas, mokyklos veikla
- 6 Tenkinti mokinių poreikį muzikuoti, plėtoti meninės saviraiškos pradmenis
- 7 Padėti mokiniams tobulinti savo gabumus bei kūrybines galias

Ugdytini gebėjimai ir nuostatai – mokiniai pabaigę ankstyvojo meninio ugdymo programą toliau kryptingai plėtoja muzikavimo technologijos pažinimo ir muzikinės saviraiškos galimybes, tęsdami pasirinkto instrumento studijas:

UGDYMO PRIEMONĖS IR YPATUMAI

Muzikos ypatumai	Judesių ypatumai	Priemonės
Įvairovė, pasikartojimas, tylą	Kūno pažinimo ir tekamieji judesiai :	Erdvė laisvai judėti
Dermės:	Įvairių kūno dalių tekamieji judesiai	Teniso kamuoliukai
Mažoras, mažoriniai dariniai: patyrimo, mėgdžiojimo ir perpratimo.	Tekamieji judesiai viršutine kūno dalimi	Muilo burbulai
Minoras	Viso kūno tekamieji judesiai	Minkšti žaislai
Minoriniai dariniai: patyrimo, mėgdžiojimo ir perpratimo.	Pulsuojantys tekamieji judesiai	Lankai
Dorinė	Svoris:	Rezonuojantys varpeliai
Fryginė	Sunkūs tekamieji judesiai	Ritminės lazdelės
Lydinė	Lengvi tekamieji judesiai	Rankiniai būgneliai
Metrai:	Erdvė:	Pirštų lėkštelės
Paprastasis dvidalis	Judėjimas pavieniui	Trikampis
Paprastasis tridalis	Judėjimas dviese	Barškučiai
Sudėtinis porinis	Kūno formos	Ritmo lentelės
Sudėtinis neporinis	Erdvės lygiai – aukštas, vidutinis, žemas	Ritmo paveikslėliai
Išraiškos:	Judesių linijos – tiesi, vingiuota, laužyta	Metalofonas
Stilius	Laikas:	Kaladėlės
Dinamika	Greiti judesiai	Spalvotos skarelės
Tempas		Švilpukai
Artikuliacija		Natų pažinimo kortelės
Frazavimas		

Klasikinės muzikos klausymas	Lėti judesiai	
------------------------------	---------------	--

Tematika – muzikos dalykų mokoma pagal mokytojų taryboje aptartas, metodinės tarybos pritarimu patvirtintas dalyko programas. Mokyklos direktorius patvirtina mokomosios medžiagos planą.

Parengiamasis etapas 4-5 metų vaikams
Pirmieji metai
I –II pusmečiai

Ugdytiniai gebėjimai ir nuostatos:

- Skatinti vaikų garsinę saviraišką ir elementarią muzikinę kūrybą;
- Kūribingai formuoti muzikinį žodyną (intonacinį, ritminį);
- Ugdyti elementarius susikaupimo bei muzikos klausymo įgūdžius;
- Supažindinti su savo krašto bei kitų tautų laudies ir profesionaliąja muziką;
- Sekti, kad elementarus muzikavimas taptų neatsiejama vaiko gyvenimo dalimi, padedančia žaisti, dirbti ir kurti;

1. Ritmo lavinimas. Solfedžio.

Žodžio ritmas. Skanduotės. Greitakalbės. Ilgas ir trumpas skiemuo. Ritmingas paveikslėlių vardinimas. Žodžio ritmo išraiška trepsint, plojant, judant. Pauzės reikšmė dainoje. Įvairių ritmų junginiai. Aukšti žemi garsai. Žodžių, paveikslėlių vardinimas, rečituojant minorine tercija. G – E intonacijos dainavimas pagal rankų ženklus.

2. Dainavimas. Vokaliniai įgūdžiai.

Puoselėti taisyklingo dainavimo įgūdžius – laikysena, kvėpavimas, garso formavimas, intonavimas, artikuliacija, dikcija. Rečituoti žodžius minorine tercija. Dainuoti melodinius vingius skiemenimis. Pratinti tiksliai pakartoti padainuotą ar pagrotą garsą. Plėsti balso diapazoną iki kvintos.

3. Atminties lavinimas.

Įsiminti paveikslėlius, išdėstyti tam tikra tvarka. Įsiminti žodžio ritmą ir išreikšti jį plojant, beldžiant, trepsint. Girdėtą ritmą pakartoti plojant ar kitais judesiais. Pažinti instrumentą – žaislo tembrą. Pakartoti minorine tercija rečituotus žodžius. Dviejų trijų garsų motyvą įsiminti ir pakartoti skiemeniu.

4. Muzikavimas ir kūryba.

Savarankiškai išdėstyti paveikslėlius ir juos vardyti. Išdėstyti ritmo lenteles norima tvarka ir jas skaityti, ploti, belsti. Sugalvoti dainelę ar jos dalį iliustruojantį judesį. Judesiu parodyti kokį nors veiksmą. Vaikščioti charakteringais žingsniais. Plojimu ar instrumentu – žaislu pritarti dainelei. Sugalvoti savo ritminį ostinato.

5. Muzikos klausymas.

Aplinkos ir muzikos klausymas. Mokyti apibūdinti skambėjusią muziką, taikliai naudoti sąvokas: garsi – tyli, greita – lėta, linksma – liūdna. Klausyti įrašų bei gyvai atliekamos muzikos, susipažinti su muzikos instrumentais.

6. Laisvas muzikalus judesys.

Rateliai ir žaidimai dainuojant ar su akomponimentu.

Parengiamasis etapas 5 – 6 metų vaikams
Antrieji metai
I –II pusmečiai

Ugdytinių gebėjimai ir nuostatos:

Turtinti vaikų muzikinį žodyną;

Suteikti elementarių žinių būtinų analizuojamai temai, praktinei muzikinei veiklai;

Formuoti kolektyvinio muzikavimo įgūdžius;

1. Ritmo lavinimas. Solfedžio.

Garso ilgio žymėjimas natomis, skaitymas skiemenimis ir rašymas. Taktas. Metras. Realityvus sol garso žymėjimas ant linijų. Pentatonikos garsų išraiška rankų ir kūno ženklais. Būdingų slikių intonavimas įvairiu aukštumu: G – A, A – G, E – A, A – E, G – E, G – E – D, E – G – D, E – D – C, C – D – E, G – E – C, C – E – G.

2. Dainavimas. Vokaliniai įgūdžiai.

Nuolatos kartoti pagrindinius taisyklingo dainavimo reikalavimus. Ritmingai skaityti ir rečituoti žodžius. Įvairiu aukštumu dainuoti melodinius vingius skiemenimis. Pagal rankos ženklus dainuoti pentatonikos garsų melodinius vingius. Lavinti gerą intonavimą solfedžiuojant būdingas slingtis. Lavinti vaiko balsą, plėsti balso diapazoną iki sekstos apimties.

3. Atminties lavinimas.

Įsiminti du ritmo motyvus ir pasakyti, ar jie vienodi ar ne. Paskaityti skiemenimis užrašytą ritminę frazę ir ją pakartoti. Trumpą padainuotą motyvą pakartoti mechaniškai, žaidžiant. Skiemeniu pakartoti kelių garsų vingį. Įsiminti trumpą rankų ženklais rodomą vingį. Girdėtą vingį iš sol – mi, sol – mi – la garsų sudėstyti natelėmis ant linijų. Pažinti dainelę iš pagrotos melodijos.

4. Muzikavimas ir kūryba.

Ritminiam pratimui pritarti plojant pagal pačių vaikų pasirinktą dinamiką. Ritminę frazę išreikšti norimu būdu: beldžiant, plojant, trepsint, barškinant įvairių tembrų žaislais. Sukurti ritminį ostinato iš pasirinktų natų. Pabaigti ritminę frazę. Žengti dainuojant, pabrėžiant stipriąja takto dalį. Eiti ratu ar vietoje sutarta ritmine figūra. Dainuojant kartu belsti melodijos ritminį piešinį. Judesio išreikšti žemą - vidutinį – aukštą garsą. Skiemeniu atsakyti į melodinį klausiamąjį motyvą, pabaigiant frazę mechaniškai. Sukurti ir padainuoti motyvą iš žinomų garsų.

5. Muzikos klausymas.

Išgirsti ir atpažinti koks instrumentas ar balsas (solo, choras, orkestras) atlieka kūrinį. Apibūdinti atliekamo kūrinio nuotaiką, tempą, dinامينius niuansus (žodžiais, judesiais, spalvomis).

6. Instrumento pažinimas.

Atskirais atvejais, jei vaikas turi išskirtinius muzikinius gabumus lanko pasirinkto instrumento individualias pamokas.

Vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimas (vaikų pažangos, pasiekimų vertinimo principai, kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo būdai) – mokinių pasiekimų vertinimas baigus programą

ar jos dalį, vykdomas pagal mokytojų tarybos nustatytą tvarką. Tai ne pažyminis vertinimas o pagrįstas ideografinio vertinimo nuostatomis.

Ankstyvojo meninio ugdymo pasiekimai vertinami įskaita ir fiksuojami neformaliojo vaikų švietimo mokytojo darbo grupiniame dienynė.

Tėvai, globėjai (rūpintojai) informuojami žodžiu individualiai ir raštu mokinių pasiekimo knygelėse. Taip pat kviečiami į mokinių koncertus, atviras pamokas, kuriuose gali sužinoti, išgirsti ir pamatyti savo vaiko pasiekimus ir pažangą.

Programa aprobuota: metodinės tarybos
posėdžio 2010-06-16 protokolu Nr. V12-4